

Specifika budování komunikace u jedinců s hluchoslepotou

Bc. Markéta Stančíková

KOMUNIKACE:

- Interakce, při níž dochází ke sdělování a přijímání informací. Realizuje se ve formě verbální i neverbální.
- Dysfunkce v komunikaci HS jsou způsobeny nedostatkem vnějších podnětů z okolního světa a informací o něm. Zpětně pak tyto dysfunkce brzdí nebo omezují vývoj osobnosti po stránce emocionální, intelektuální i sociální.

TOTÁLNÍ KOMUNIKACE

- celosvětový trend
- Komplexní komunikace, která zahrnuje široké spektrum způsobů komunikace.
- Tradiční i netradiční jazykové i nejazykové projevy jsou považovány za rovnocenné a vzájemně se doplňují.

ROZVOJ KOMUNIKACE U HS ZÁLEŽÍ NA MNOHA FAKTORECH:

- věk, kdy došlo ke ztrátě sluchu a zraku
 - prelingvální/postlingvální období
 - zkušenosti s okolním světem
- stupeň postižení sluchu a zraku
 - možnost využití kompenzačních pomůcek
 - přímo ovlivňuje volbu komunikačního systému

- individuální potřeby dané osoby
- aktuální vývojová úroveň
- další přidružená postižení

PŘEDPOKLADY KOMUNIKACE

1. získávání pozornosti – na základě taktilního kontaktu a dalších kontaktních smyslů;
2. vzájemná pozornost – zpětná vazba, kontakt matky s dítětem ruku v ruce;
3. možnost volby – nabídnutí výběru mezi 2 alternativami;
4. schopnost imitace – napodobování matky, vzájemná imitace;
5. navození komunikační situace prostřednictvím činnosti.

POČÁTEČNÍ KOMUNIKACE

Rezonanční jev:

Dospělý se snaží najít spojení se světem dítěte, např. přes oblíbené aktivity.

Vycházíme z reakcí dítěte, i neobvyklých signálů. Dítě např. při činnosti vydává zvuky – dospělý je zopakuje; dítě něco ohmatává – dospělý to ohmatá také, ...

Koaktivní pohybování:

- pokládání ruky dospělé osoby na ruku dítěte a řízení jí v pohybech
- názorné učení (společné provádění každodenních úkonů)
- postupně se koaktivní manipulace odbourává (osamostatnění v momentě, kdy dítě již danou činnost bezpečně zvládá)

Tzv. „Odkazovače“:

- dítě prostřednictvím konkrétních předmětů odkazuje na aktivity, které chce dělat, na svá přání atd.

BUDOVÁNÍ KOMUNIKAČNÍ SCHOPNOSTI:

1. komunikační kontakt;
2. interakce;
3. komunikační techniky.